

„ღმერთო, სამშობლო მიცოცხლე, მძინარეც ამას ვღუდუნებ!“

კავკასია Kavkasia

პროზული, ლიტერატურული და საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი №3-4 (75-76) ნოემბერი-დეკემბერი 2014 წელი ფასი 1 ლარი

კოჩა არაგვის მონაღოცი ნიჭიერ სრულიად საქართველოს კათოლიკოს კატინარქის უწიღუნისა და უწიარის ილია II-ის აღსაყდრების 36 და დაბადების 82 წლისთავისადმი

დიდის მოკრძალებით მოგესალმებით თქვენო უწმიდესობავ, ჩვენო ძვირფასო პატრიარქო!

ქართველი ერის ისტორიის ყველაზე უმძიმეს დროში მობრძანდით თქვენ „მზიანი ღამის ეტრატით“ და მზებუდობის ღამეებში მოუველინეთ საქართველოს ღვთიური ნათება.

დიდი შხაპუნა წვიმა რომ მოვა უდაბნოში, ჯერ მდინარეებს აადიდებს და მერე ბალახსაც ამოიყვანს – აგრეთვე თქვენ, თქვენი ლოცვებით აღმოაცენეთ რწმენის მღვლოები ქართველთა სულის უდაბნოში, შექმენით იმედის ოაზისები! – გააცოცხლეთ ყოველივე სულთან კავშირში მყოფელი: მუსიკა, პოეზია, მხატვრობა...

თქვენ თვითონ მხატვარმა და შემოქმედმა, საგალობლების შემქმნელმა, აკუთრთხეთ თქვენი მადლით ქართველი კაცის ღვთიური გენეტიკური კოდი და იხსენით იგი ეშმაკის (სატანის) ხელისაგან!...

თქვენ გადაარჩინეთ მიწა და მამული, რომელზედაც ჩვენ ვცხოვრობდით და ვცხოვრობთ დასაბამიდგან დღემდე!...

და აღამაღლეთ იქ, „ტაძართა სიმფონია“ და სრულიად ახალი რეალობა შექმენით.

თქვენ შეაღწიეთ უძველეს (საკრალურ) ისტორიულ პროვინციათა სიღრმეში, და შატილში პირველ ტაძარს ჩაუყარეთ საფუძველი! – იქ, სადაც არასოდეს, არც ერთი ეპისკოპოსი არ შესულა, არამც თუ პატრიარქი – არცა რომელთამე საუკუნეთა წიად!

ეს დიდი ენერგეტიკული ნათება, უმთვარო ღამეთა და ისტორიაში, თქვენ მოჰფინეთ „ქალღვო ქალაქთა“ ჩაშლილ ნამსხერვეებს, რომლებმაც XXI საუკუნემდე მოიტანეს უძველეს დროთა სუნთქვა!

ბილოცავი
დაბადების დღეს – 1 იანვარს ვულოცავთ XX-XXI საუკუნეების უდიდეს ნოველისტს, საზოგადო მოღვაწეს და უკეთესობილეს პიროვნებას, საქართველოს მწვერულთა კავშირის თავმჯდომარეს რევან მისველაძეს.
ვუსურვებთ ხანგრძლივ სიცოცხლეს, კვლავ მრავალი ნოველებით გაემდიდრებინოს ქართული მწერლობა.
ჩვენი ბედია ზამთრისა და ღმერთმა გაგვადლებინოს!... – ეს ბატონი რევან მისველაძის სიტყვებია.
**გაზეთი „კავკასიის“
შურნალისტები
და მწერლები**

ვერაინ იტყვის იმას, რაც არ თქმულა მზის ქვეშეთში.

თქვენი აქ ყოფნის სიხარულს ვულოცავ ქართველ ხალხს – უფლის ამ უჩვეულო ჯილდოს.

ამ ხილნური მტრების ექსპანსიის (შემოტევის) და სულიერი (და ფიზიკური) მერყეობის ჟამს „სიმურთა“ დენასა და ხორშაქთა ფრფენვაში...
თქვენ – 36 წელი

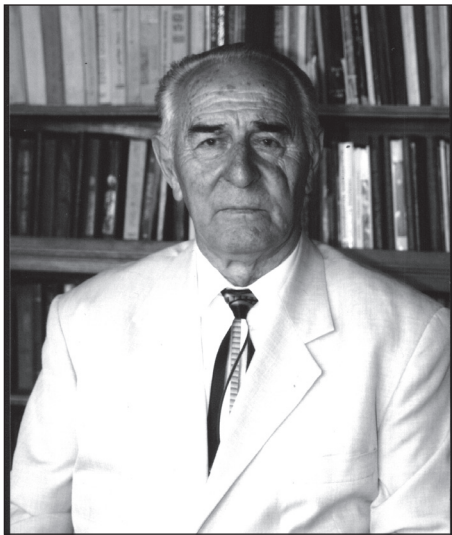
გედოთ ხელი სარეცელზე მწოლარე ერის პულსზე (მაჯაზე) და შეძელით მისი წამოყენება!

თქვენივე კურთხევით და ლოცვით, თითქოს არსაიდან – მოვიდა კაცი – მადლით ცნებულის, უშიში და გონიერი ვითარცა კვირია და, ვგონებ, რომ იგი აღასრულებს უფლის ნებას და ერის ოცნებას.

ვეტიქრობ, რომ იგი არსად არ წასულა და არც „წავა“ სამშობლოს საგუშაგოდან...
მადლობა უფალს, უწმიდესო, თქვენი მოვლინებისთვის და აქ ყოფნისთვის ამ უყაშო ჟამზე! ღმერთმა მოგანიჭოთ ჯანმრთელობა და დიდხანს სიცოცხლე.

2014 წ. ძრისტეფორის თვე

ქართული ისტორიოგრაფიის უბრწყინვალესი პარსკვლავი

ავტორი ცდილობს მკითხველს გააცნოს ნამდვილი „პატარა კახი“ და როგორც შეძლოს ყველა იმ „ბრალდებათა“ გადაფასება...

წიგნი აგრეთვე ეძღვნება თვალსაჩინო ღვაწლმოსილი წინაპრების ნათელ ხსოვნას, რომლებსაც გამორჩეული ადგილი უკავიათ...

გაზეთ „კავკასიის“ სტუმარია ბატონი ვალერიან ელანიძე.

კახეთის სახელოვან ერის კაცთა დიდებით მოსილ ეპოპეაში განსაკუთრებულ პატივისცემას, ყურადღებასა და ქებათა ქებას იმსახურებენ:

კვირიკე - ადიდი კვირიკე, ვინც პირველმა აღიარა ქალაქი თელავი კახეთის სამთავროს ცენტრად, კახეთის და კახეთ-ჰერეთის სამეფოების დედაქალაქად და რომელმაც თელავში ააშენა პირველი სამეფო-სასახლურეზიდენცია - „სასახლე დიდი, ვითარცა ქალაქი“ და საერთაშორისო ავტორიტეტი მოუპოვა კახეთ-ჰერეთის სახელმწიფოს.

ალექსანდრე მელრე - კახეთის ისტორიაში დიდად წოდებული, რომლის დროსაც კახეთის სამეფო როგორც საქართველოში, ისე კავკასიაში სამართლიანად დამკვიდრა პირველი ადგილი.

არჩილ მეორე ბაგრატიონი - გამორჩეული მეფე - პოეტი, ვისი ინიციატივითა და ხელმძღვანელობითაც თელავში აშენდა რიგით მეორე სამეფო სასახლე, რომელიც ერთადერთია საქართველოში შემორჩენილი.

ერეკლე მეორე - „პატარა კახი“, საქართველოს რეინის კარდი, რომელმაც არაერთი სიკეთე და ბრწყინვალეობა შესძინა, სრულყო და მრავალმხრივ განაღვიდა ქალაქი თელავი, როგორც კახეთის სახელმწიფოსა და 1762 წლიდან ქალაქ თბილისთან ერთად, ქართლ-კახეთის სამეფოს ერთ-ერთ საიმედო და საყოველთაოდ განსაზღვრულ პოლიტიკურ ცენტრად და სამეფო ქალაქ რეზიდენციად.

ერეკლე მეფემ ქართლ-კახეთის სახელმწიფოს საერთაშორისო ავტორიტეტი მოუპოვა და ანგარიშგასაწევ სამეფოდ ჩამოაყალიბა. თვითონ მეფე ერეკლე, როგორც უბრწყინვალესი მხედართმთავარი და ბრძენთა-ბრძენი ხელმწიფე მთელს ევროპასა და აზიაში შეუდარებლად დიდი ავტორიტეტით სარგებლობდა და სიცოცხლეშივე ლეგენდად იქცა.

ამ წიგნის მრავალ უძვირფასეს ღირებულებასთან ერთად ავტორი მკითხველს აწვდის ხუთი სამართლის ძეგლს, რომელსაც არავინ არ შეხებია და მისი გაცნობის გარეშე რა თქმა უნდა ვერ დაიწერებოდა მეფე ერეკლეს ჭეშმარიტი იბიექტური ისტორია.

ბატონი ვალერიან ელანიძე ხუთივე სამართლის ძეგლს ხსენებულ მონოგრაფიაში სთავაზობს მკითხველს, რომ მან, თვითონ წაიკითოს ეს სამართლის ძეგლები და დაინახოს ნამდვილი ერეკლე, როგორც ბრძენთა ბრძენი დიდი სახელმწიფო მოღვაწე და ქართველი

დიდი ხანი არ არის, რაც საზოგადოება გაეცნო კახეთის ერთ-ერთ უბეველს და ფრიად საინტერესო ქალაქ თელავის ისტორიას წინაქრისტიანული ხანიდან 1802 წლამდე. წიგნი: „ქალაქი თელავი და ერეკლე მეორე“ ეკუთვნის ისტორიის დიდებულ მკვლევარს, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორს, თელავის იაკობ გოგებაშვილის სახელობის უნივერსიტეტის ლექტორს ბატონ ვალერიან ელანიძეს, რომელმაც უნიკალური წიგნი შემოგვთავაზა.

მკითხველი ბევრ სიახლეს შეხვდება აღნიშნულ წიგნში, რაც ერთხელ კიდევ უფრო პოპულარულს გახდის თელავს, როგორც კახეთის პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და კულტურულ ცენტრს.

წიგნის ნახევარი ეძღვნება ყველაზე დიდი თელაველის, საქართველოს „რკინის კარის“ სახელოვანი მეფე - მხედართმთავრის - ერეკლე მეორის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ახლებურ განხილვას.

ერის დიდი ქომაგი, დამცველი და მოჭირნახულე.

ავტორი გაბედულად და მეცნიერულ ღირებულებებზე დაყრდნობით აღნიშნავს, რომ ათასწლოვან ბაგრატიონთა დინასტიიდან არცერთ მეფეს არ უმოღვაწია ისეთ ურთულეს ეპოქაში, როგორც ერეკლე მეფეს.

აქედან გამომდინარე, ავტორი ასკვნის, რომ თანამედროვე საქართველომ ბოლოს და ბოლოს, სწორად უნდა შეაფასოს ერეკლე მეფის ღვაწლი და ამაგი და მას მისცენ საკადრისი შეფასება და ადგილი ქართველი ერის ისტორიაში.

მე ჩემს თავზე არ ვიღებ ამომწურავ შეფასებას, რადგან არ ვარ ისტორიკოსი, მაგრამ იმას კი ხმაძალა ვაცხადებ, რომ რატომ სდუმან დღევანდელი ქართველი ისტორიკოსები, ან თუ გნებავთ თელავის, სადაც წიგნის ავტორი ვალერიან ელანიძე ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, ღვაწლმოსილი მეცნიერი, ჭეშმარიტი მამულიშვილი მუშაობს, თუ გნებავთ თელავის იაკობ გოგებაშვილის სახელობის უნივერსიტეტში, რომ მათ დღემდე მისი წიგნის განხილვა არ მოუწყვიათ. სწორედ ამიტომ გაუეკეთე მის ნაშრომს ასეთი სათაური: „ქართული ისტორიოგრაფიის ვარსკვლავი“ და ეს წიგნი მართლაც რომ მიმანია ქართული ისტორიოგრაფიის ვარსკვლავად.

აღბათ არ ვცდები და მინდა ხმაძალა განვაცხადო, რომ ქალაქ თელავზე და ერეკლე მეორეზე ასეთი მაღალმეცნიერულ დონეზე მონოგრაფია არ დაწერილა. აქედან გამომდინარე მიკვირს, რომ დღემდე თელავის მუნიციპალიტეტების და თელავის მერიის ხელმძღვანელობა და თუ გნებავთ კახეთის საგუბერნო ხელისუფლება, რომელიც თელავშია განთავსებული და აქედან მართავს კახეთს, რა უშლის ხელს, რომ დღემდე აღნიშნული მონოგრაფიის საჯარო განხილვა არ მოუწყვიან. აღნიშნულ საქმესთან დაკავშირებით

მიმანია, რომ თბილისიდან მოწვეულნი უნდა იყვნენ სახელოვანი და ღირსეული ისტორიკოსი მეცნიერები.

ბატონი ვალერიან ელანიძე გვთავაზობს ერეკლეს პიროვნების შესახებ ბრძენთა ბრძენი დიდი ილია ჭავჭავაძის შეფასებას: „ერეკლე რკინის კარი იყო საქართველოსიო. აი, ეს არის მისი ისტორიული სახე. თუ არ დიდბუნოვან ადამიანს, სხვა ვის შეუძლია, რკინის კარობა გაუწიოს ქვეყანასო“

იქვე შეხვდებით დიდი ერეკლეს მრავალმხრივ დამაფიქრებელ განაცხადს: „მე რომ არ მოვსწრებოდი, დღეს საქართველოში ვერც ერთ ქართველს ვერ ვაპოვიდით, ყველანი გაათადრდებოდნენ“.

სარეცენზიო მონოგრაფიაში ილია ჭავჭავაძისა და თვით ერეკლეს, ამ სიტყვების გვერდით მრავალი დამაფიქრებელი შეფასებებია მოტანილი ერეკლე მეორის პიროვნების შესახებ, რაც ჩვენ, მკითხველებს გვაგაღებულებს, ყურად ვიღობთ ამ მონოგრაფიის ჩვენდამი გამაფრთხილებელი მოწოდებები და მივაქციოთ ამ გამოკვლევას სათანადო ყურადღება.

გასაკვირია, 2013 წლის აპრილში გამოვიდა ასეთი ღონის წიგნი და მის შესახებ ბაიბური არ ისმის.

სხვათაშორის, იმდენად მცირე ტირაჟით არის აღნიშნული წიგნი (500 ცალი), რომ თელაველების უმრავლესობა ვერ გახდა წიგნის მფლობელი, სრულიად საქართველოზე რომ არაფერი ვთქვათ.

თელავის საზოგადოება კი მოითხოვს ამ მონოგრაფიის გამოცემას იმ ოდენობით, რომ თელავის ყველა ოჯახმა შეიძინოს.

მონოგრაფიის შესახებ თავი ასეა დასათურებული: „ადიან მკითხველო, ეს ყველამ უნდა ვიცოდეთ“. აღნიშნულ თავში ავტორი აქვეყნებს რეცენზიებს ერეკლე მეფის დაუმსახურებლად შეურაცხყოფელთა არაკაცობას

და აგრეთვე მკითხველს სთავაზობს ერეკლეს თანამედროვე და მომდევნო პერიოდის საზღვარგარეთელ დიპლომატთა და სხვა დარგის მოღვაწეთა შეფასებებს.

გვთავაზობს იმასაც, რომ სპარსეთისა და თურქეთის იმდროინდელი მბრძანებლები ქედს როგორ იხრიან მეფე ერეკლეს წინაშე და საჩუქრად უგზავნიან მძიმედ მოჭვიდილ ხმლებს, ვერცხლითა და ოქროთი მოვარაყებული უნაგირით შეკაზმულ სანაქებო ცხენებს.

ავტორი ამას იმდენად აკეთებს, მტერმაც და მოყვარემაც ბოლოს და ბოლოს ქედს მოვიხაროთ ერეკლეს უდიდესი დამსახურებების წინაშე და ვაღიაროთ ბაგრატიონთა დინასტიის ათასწლოვანი ისტორიის ერთ-ერთ უბრწყინვალეს ვარსკვლავად.

წიგნში მოთავსებულია ერთი მეტად მტკივნეული ამბავი, რომელსაც შემოკლებით გთავაზობთ: შალვა, ელიზბარ ქსნის ერისთავების და ბიძინა ჩოლოყაშვილის ნემში. (მათმა მეუღლეებმა შეუძლებელი შეძლეს) მათი ვაჟები მოიპარეს, გადმოსვენეს საქართველოში და ქსნის ხეობაში, იკორთის ეკლესიის ეზოში დაკრძალეს.

ვისურვებდით, ყველა ქართველს ოჯახში დაიდოს ბინა ამ უნიკალურმა წიგნმა, იქედია, ეს სურვილი ასრულდება.

იზა ჯაჭყაძე

„კვიკვირა სამთავროს“

ძმაო და ბატონი გოჩა! სიამოვნებითა და სიამაყით წავიკითხე შენი მიმართვა ქართველთა მიმართ. ნეტავი შენისთანა ალალი მრჩეველი კიდე მრავლად ჰყავდეს ჩვენს ნაწამებ ერს.

ფოჩა, ძმაო, რომ გასაკვირში შეინარჩუნე ალალობა.

ჭაბუა ამირეჯიბი

„გოჩა ხარანაული.“ ძვირფასია ეს სახელი ჩემთვის. მე არ მოვტან იმ მარგალიტით სტრიქონებს, ასე უხვად რომ ამშვენებს მის აბრიალებულ შემოქმედებას, (ამას სხვა გააკეთებს) იშვიათი ბუნებრივებაა, როცა წერ როგორც ცხოვრობ და ცხოვრობ ისე, როგორც წერ! გოჩამ თავისი სამშობლოს ცხოვრებით იცხოვრა, მისი სიხარულით და საწუხარით!

დღემდე გამოცანად რჩება მისი ეროვნული თავმოყვარეობის ხარისხი, მისი პატრიოტული მუხტის სიბასრე და ძლევაში იღვწის შეღავნული და დამამკირებელი რეალობის მოხუცდავად! ძნელია ამხელა სიყვარულით, თავგანწირვით იარო ამ მტრულ დედამიწაზე და არ წაიქცე, არ წაიფორხილო, პრინციპებმა არ გიმტყუნოს. ძნელია ჭაბუბში ყიყინს არ მიეჩვიო და გალობა გააგრძელო!

ჩემო ძმაო, არასოდეს გლომბია სამშობლო შენთვის, შენ თავი გინდოდა სამშობლოსთვის! წელთა მდინარებაში არც ერთი მტრისთვის თავი არ ღავიხრია, სიტყვა არ შეგირჩენია, აბუ-

ნათებდი, გმინავდი, გუგუნებდი, ემუქრებოდი, ხოლო მკითხველს სისხლს უქქროლებდი და მოღუბნების საშუალებას არ აძლევდი! არ გამოკიდებიხარ ჩინ-მედალ-ტემლაკებს, რადგან იცი, ყველაზე დიდი ჯილდო მამულის მსახურებაა უანგარო!

ვიდრე ერთი ჯანსაღი ქართველი დადის ამ დალოცვილ ქვეყანაზე, შენც ივლი შენი მბორგავი, აჯანყებული, შეუდრეკელი, ზნეობრივი, მაღამო ლექსით!

შენ შორი სიღრმეებიდან მოდიხარ და მოგდევს მთისა და მდინარის, მინდვრისა და ტყის სინაზეც და სიხისტეც, დაუნდობლობაც და ლმობიერებაც... მაღლობა ღმერთს შენ გამო!

ამირან ხეცაძე

გოჩა ხარანაული დაიბადა 1964 წელს თბილისში, დაამთავრა თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტი 1992 წელს. ჰყავს მეუღლე და სამი შვილი

აი, „ბარდის გულუხვად, თეთრად ნიღბავს ქვეყნის სიშვეს“, ამის მიუხედავად, გოჩა ხარანაული, მისივე სიტყვებით ვეტყვი „შენ გაქვს ღირსება, ქრისტიანის, კაცის, ქართველის“. დიახ, მე ვუმზერ მზეს ამომავალს, ვუმზერ და ველი სიყვარულს, რაღა თქმა უნდა, უფლისმიერს, რამეთუ ღმერთი - სიყვარულია. მე ჩამავალ მზეზე ვსაუბრობდი, დიახ, მზე ვერ ჩავა, თუ არ ამოვიდა.

სილაშხაზე და მშვენიერება სიკვდილიც კია, თორემ ისე ვინ იტყობა - „შენ გენაცვალე, სიკდილო, სიცოცხლე ფასობს შენითა“. ასე რომ, დამიჯერეთ, ასეა მზისქვეშეთში, ასეა ღრუბლიან საქართველოში, ასეა ყველგან, „როგორც არასდროს, დღეს გვჭირდება, ძმაო, ერთობა“. გოჩა ხარანაული, აი, ვკითხულობ შენს ლექსებს, სავსეს ტკივილით და სიყვარულით, ვკითხულობ და მე, ჩამავალი მზის ამოსვლას ვუმზერ იმედით. მინდა მგეროდეს, რომ კვლავ გაბრწყინდება საქართველო, ჩვენი დედამიწა, ჩვენი დედამამშობლო, ჩვენი დედაბოძი, კვლავაც დაარწმუნეს შვილის აკვანს დედა ქართველისა.

გაიხარე, გოჩა ხარანაული! ჰანსულ ჩარკვიანი

დეკლარაცია უდიდესი პასუხისმგებლობა

ერეკლე ტრიპოლსკი 1951 წლის 24 სექტემბერს დაიბადა. დაამთავრა ჭავჭავაძის სახელობის თბილისის უცხო ენათა პედაგოგიური ინსტიტუტი, ინგლისური ენის განხრით. ასევე დაამთავრა რუსთაველის სახელობის თბილისის სახელმწიფო თეატრალური ინსტიტუტი, დოკუმენტური კინოს და ტელევიზიის რეჟისორის სპეციალობით და მუშაობდა კინორეჟისურაზე. 1974 წელს ეკონომიკისა და სამართლის ინსტიტუტის ლაბორანტად მუშაობდა.

1975-1984 წლებში გახლდათ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კინო-ტელევიზიის რეჟისორი.

1984-1995 წლებში იყო კინოსტუდია „ქართული ფილმის“ რეჟისორი. 1995-2003 წლებში ტელეკომპანია მე-9 არხის გენერალური დირექტორი.

2004-2008 წლებში ტელეკომპანია „მზის“ განყოფილების ხელმძღვანელად გვევლინება.

– ბატონო ერეკლე, ვიდრე საუბარს დაიწყოთ მინდა განსაკუთრებული პატივისცემა და სიტბო გამოვხატო თქვენადმი, როგორც საქართველოსთვის დაუვიწყარი მსახიობის, იაკობ ტრიპოლსკის შვილისადმი და ჩემი ღრმა პატივისცემა მისი შემოქმედებითი ღვაწლის მიმართ.

დეკლარაცია დიდ პასუხისმგებლობას მოითხოვს, მითუმეტეს მთიან რეგიონში, რადგან უამრავი სამქიანობის თვალსაზრისით აქ მეტი პრობლემა გროვდება. რა არის თქვენთვის დუშეთის რაიონი, საკუთარი არჩევანია თუ ნებისმიერი კუთხე, სადაც შემოგთავაზებდნენ?

– დიას,

ქალბატონო იზა, გეტანხმებით, რომ დეკლარაცია რთული ყოფილა, ეს ხომ ჩემთვის ახალია. მე პირველად ვარ მაჟორიტარი დეპუტატი და დავინახე რა დიდი პასუხისმგებლობაა, რა უდეკლარაციად

ამას, იმასაც ვიპასუხებთ, რომ დუშეთი ჩემთვის სულერთი არ იყო. რა თქმა უნდა არჩევანი მქონდა. რომ დუშეთში ვყოფილიყავი, რადგან ჩემი ვეარის ისტორია საქართველოში დუშეთიდან იწყება. აქედან გამოდინარე მინდა გულისტკივილით აღვნიშნო, რომ ქალბატონი ინგა გრიგოლიას გადაცემაში, რომელიც ჩემთვის უცნობ დუშეთელ მოქალაქეებთან თუ „უცხოვლანეტლებთან“ გაცხადდა, მათ ჰკითხეს: მიცნობენ თუ არ მიცნობენ, ამაზე სამა ადამიანმა უპასუხა, რომ არაინ არ არის მათი დეპუტატი და არ მიცნობენ.

იქ სხვა პიროვნებებიც ჩაწერეს, რომლებიც კარგად მიცნობენ და სიმართლე თქვეს, მაგრამ რეპორტაჟში არ აჩვენეს. მე ამ დროს დუშეთში არ ვიყავი, მათ ჩამასწერეს და სულ სიცრუით სავსე რეპორტაჟი აჩვენეს. აი, ასეთმა ტექსტმაც გაიჟღერა: „დღეს მიღებაა და არაინ არის და... თავად დეპუტატიც არ არის“. ამ დროს დუშეთის გზაზე ვიყავი იმიტომ, რომ ქვევით მსოფლიო ბანკთან მქონდა შეხვედრა, და რომელიც დუშეთის რეაბილი-

ტაციაზე მუშაობს. მე კი ვაღიბებული არ ვარ ყოველდღე დუშეთში ვიყო...

მინდა ზემოთ ნათქვამს დავუბრუნდე: შეურაცყოფა არ უნდა მიყენო ადამიანს და საზოგადოებას; როცა ამბობენ იმას, რომ არ იცი დეპუტატი ვინ არის დუშეთში და რომელიმე სოფელში კი არა... და როცა 150 წლიანი ისტორია აქვს ჩემს ვეარს და ყველამ იცის დუშეთის რაიონში მამჩემიდან გამომდინარე ტრიპოლსკები ვინ არიან. ჩემთვის წარმოუდგენელია ასეთ რამეს რომ იტყვიან.

მაგალითის მოვიყვან იმ გადაცემიდან ზვიადურზე რომ თქვეს: არ ვიცით, ჩვენი

„ამდენ გზაზე თქვილად ვაქამთა, უზლი ვა-ღაქმილი, პრემიის პრ ღაგუნდებამ იმ სოფლებში, რომლებშიც ღამინამ... რენიმი გზამ პრ უნდა გაიყვანოს. ჩამდენ, ღარჩამიან იმ ხაჯამოს იმამუ-გამენ და ჩამოვდენ. იმ ზომ ვინამ ღაგუნდეს ვთამი თქვილი. პარტო გზამ ვერ უხვევოს, თუ იმ ხაჯამოვამი პრ გვინდ, თუ იმ პრამინამი პრ ღანამდამინენ“.

დეპუტატი ვინ არისო. ე.ი. ის ხალხიც აყენებს შეურაცყოფას კახლებს, ახმეტელებს, რომ პირველად, დამოუკიდებელი საქართველოს შემდეგ ოლიმპიური ჩემპიონია ზურაბ ზვიადური და კახელებმა არ იციან ვინ ჰყავთ ოლიმპიური ჩემპიონი, უბრალოდ ცინიზმია.

– ესე იგი ისინი, ვინც ამ კითხვაში ვახსენეთ ძველი მთავრობის მომხრეები და ამ ახალი ხელისუფლების მოწინააღმდეგეები არიან?

– მე არ ვიცი ვინ არიან ძველი მთავრობის, ახალი მთავრობის და ვისაც ჰგონია, რომ რამეს აკეთებს და ისტერიას თესავს ქვეყანაში, იმათ უნდათ არეულობისათვის. მათ წესიერი ადამიანები არ სჭირდებათ, უნდა იყვნენ სულელები, გიჟები. და ვვიროდნენ და გაჰკიოდნენ. ამ ქვეყანაში დამშვიდება არავის არ სჭირდება – აქედან გამომდინარე, რა თქმა უნდა დიდი პასუხისმგებლობაა, ამას მე ვხედავ და შეძლებისდაგვარად ვმუშაობ.

– ვთხოვთ, ის კონკრეტული პრობლემები დასახელოთ, რაც ყველაზე სწრაფად მოგვარებას თხოულობს. ისიც გავვიზიარეთ,

2008 წელს საზოგადოებრივი ტელევიზიის სამურვეო საბჭოს თავმჯდომარეა. 2009-2011 წლებში ტელეკომპანია „ერთსულოვნების“ სამხატვრო ხელმძღვანელი.

2011-2012 წლებში ტელეკომპანია მე-9 არხის გენერალური დირექტორის მრჩეველი გახდა.

ბატონი ერეკლე ამჟამად დუშეთის რაიონის მაჟორიტარი დეპუტატია, ასევე ფრაქცია „ქართული ოცნების“ წევრი. რეგიონული პოლიტიკისა და თვითმმართველობის კომიტეტის თავმჯდომარეა. აზერბაიჯანის რესპუბლიკის, დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს პარლამენტთან მეგობრობის ჯგუფის, ესპანეთის სამეფოს, თურქეთის რესპუბლიკის, სფრანგეთის რესპუბლიკის, ყაზახეთის რესპუბლიკის, პარლამენტთა მეგობრობის ჯგუფის წევრი, ევროკავშირის (საქართველო-ევროკავშირის საპარლამენტო თანამშრომლობის კომიტეტის საპარლამენტო დელეგაციის წევრი.)

ამ ხნის განმავლობაში რისი გაკეთება მოასწარი?

– ის ფაქტიც ვახსენე იმ გადაცემაში რაც მოხდა, მაგრამ, სამწუხაროდ, ეს არ გაუშვით. გავიმეორებ, იქ, რაც მე ვთქვი, არ უჩვენებიათ. მე მგონი საქართველოში ვიდაც-ვიდაცეებს ემ-

„ამ ქვეყანაში ღამინამი პრემიის პრ სჭირდება – ამდენ ვამოქმედინამ, რამ თქმა უნდა დიდი პასუხისმგებლობაა, ამას მე ვხედავ და ვამოქმედინამ ღამინამი პრემიის პრ“.

რამდენიმე პარლამენტარი.

ყველას გასაგონად ვამბობ: ამ ქვეყანაში რაც მოხდა, უკვე აღარ უნდა განმეორდეს. საქართველო რეგიონებისგან შედგება, რომელიც არ არის მარტო თბილისი და ბათუმი. უნდა განვითარდეს რეგიონები. უნდა შეიქმნას რეგიონების განვითარების გეგმა.

თუ რეგიონების განვითარების გეგმა არ იქნება, არაფერი არ იქნება და საქართველო ისე ვერ განვითარდება. ყველაზე სწრაფად მოსაგვარებელი ეს საკითხია. ასევე მოსაგვარებელია ეკონომიკური საკითხი.

ეკონომიკა და საწარმოები თუ არ გაიხსნა რეგიონებში, არაფერი არ გამოვა. ტყუილად ვყრით ჩვენ ამ ფულს, ის ჰაერში იბნევა. არავინ არის დაზღვეული სტიქიისაგან.

ქალბატონო იზა, თქვენ კითხვა გაქვთ, რა ეშველება მთას...

– დიას ბატონო ერეკლე, ვიცი, რომ თქვენი რეგიონის მთიანეთში მწვავე დემოგრაფიული მდგომარეობაა. რას ფიქრობთ, როგორ შეიძლება ამ პრობლემის მოგვარება?

– ამდენ გზებს ტყუილად ვაკეთებთ, ფული გადაყრილია, არავინ არ დაბრუნდება იმ სოფლებში, რომლებიც დაიცალა. რანაირი გზაც არ უნდა გაიყვანონ. რა თქმა უნდა ჩავლენ. კომფორტით იმგზავრებენ, ძალიან კარგია, რომ კომფორტით იმგზავრებენ. ჩავლენ, დარჩებიან იმ საღამოს იქიფებენ და ჩამოვლენ. ის რომ ვინმე დაბრუნდეს მთაში ტყუილია. მარტო გზა ვერ უშველის, თუ იქ საწარმოები არ აშენდა, თუ იქ ადამიანები არ დასაქმდებიან. იქ რამე საქმე უნდა იყოს გასაკეთებელი, რომ აღორძინდეს.

ამას წინათ შევხვდი მწერალ კობა არაბულს, რომელმაც ძალიან საინტერესო გეგმა მოიტანა. ამ გეგმასაც განხორციელება სჭირდება, რა თქმა უნდა ყველაფერს – გემების მეტი რა არის.

აი, ასეთი გეგმა აქვს კულტურულ-ეკონომიკური ხსნის სათემო-სამონასტრო პროექტს, რომელიც ქადაგებს იმას, რომ ხვესურეთში, კიდევ ერთ სოფელში სათემო თემები დაფინანსდეს. (ეს ძალიან საინტერესო იქნება)

– დასაქმდნენ და დაბრუნდნენ.

– დასაქმდებიან იმ შემთხვევაში, თუ ხელს შეუწყობთ და საქმე ექნებათ გასაკეთებელი, თორე ისე კი არიან იქ და დღეობენ და ხატობებზე ჩადიან და მარტო ქეიფით ამოიწურება ხოლმე ეს ამბავი. აქედან გამომდინარე, მე ახლა შეიძლება აბაბუღა რაღაცეებს ვლაპარაკობ, მაგრამ მოსახლეობა ძალიან დიდი ხანია ელოდება მთის კანონს. კიდევ ერთხელ მინდა ვთქვა, რომ პოპულარულია თუ არა პოპულარული, არ მაინტერესებს მე. მთის კანონი ვერაფერს ვერ უშველის, თუ ეკონომიკა არ განვითარდა, თუ რეგიონების განვითარებაზე არ ვიფიქრეთ. თუ არ დაიგეგმა, რა უნდა მოხდეს მცხეთა-მთიანეთში, რა უნდა მოხდეს სამცხე-ჯავახეთში, იმერეთში, გურიაში...

– ფურცელზე რჩება, ნაბიჯები უნდა გადაიდგას.

– არც ფურცელზე არ მინახავს, მსოფლიო ბანკის პროექტით მცხეთა-მთიანეთსა და სამცხე-ჯავახეთს გამოეყო 60 მილიონი, რაია გაკეთდეს პროექტები.

ესაუბრა

იზა ჯაჭვამი

(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

ლევან ცალუელაშვილი

***

ვერ დაგპირდები, არ დამატობს მზერა ქალღმერთის, როცა დაღუპვას არ მამალებს მთვარე თამადა... მაინც ვერ ვითხარ, ფშავლის ქალაგ, რარიგად გეტრფი, ტიად გულში რომ უშენობა გამიავდარდა... ვერ დაგპირდები არ ვემთხვევი შენს სათაურას, ნანაურს შენსას მომხედურად არ გადავეყრები... შენმა თოლებმა გამატყვიურ-გამამთაურა, უშენოდ ღრუბლებს ხეგ-ხეგებში ჩაგესეტყვები... ვერ დაგპირდები არ დაგიშლი მთჯარულ ნაწნავთ... არ დაგიშლი, უგონოდ არ გავწარმართდები, დაცლილ ფიალას გადავუგდებ მთვარეს — თამადას, მერე მაგ თმების უკუნეთში დაგსამარდები!

***

რა დროს ბოღმა და შფოთია, უკვე ვერსად გადავშენდებით, იქნებ უფრო მეტად გიყვარდე, ვიდრე სულ მთლად ვაგთიერთდები... დავლევ და ... ისევ ამბობ, — „ლოთია!“ მიბრძანებ? — მიფრალი ვარ და გნებდები... არ იმჩნევ, მაგრამ განა ვერ ხვდები. — შენ და მე ღვინოსაგვით ვძველდებით... ერთ დღესაც გულის გატკენ, თან როგორ! დარდად, ცრემლად ავთყუქვები... იცოდე, დროა მეტად გიყვარდე... მაშასადამე... ვბერდებით!

***

კარს ხმაურით რომ მომიჯრიან ან თავად მივჯრი, გამიცოცხლდების ნანახ-გაგონილ... ვინორც იარებს... გამახსენდების რაგვერ დამჭერ, დამახალ მიჯრით, რაგვერ მიყვარდი, შენ მაძებარმ სად არ ვიარე... რარიგად მწამდის, ემაგ თოლებს, — მზენაბუდებულთ, სულეთის კართან ზარად, მენად გამიელვებდი... შენც მასწყინდები სააქაოს... იქაგ მამისვალ, უწინ ნახსომი ბოღმასავით დამიძველდები!

უმსანლობარი

უყვარდა ძველი, მოსახევი კალენდრის კითხვა, ფურცელს არასოდეს ახეგდა, „ქადაგებახთან“ ნაღვენი სანთლის, ბაბანემს ლოცვაში ამხელდა.

კეცავდა ფურცლის კიდეს სამკუთხად, ლოცვაზე მწუნის, ცისკრის ჟამისა, ფერისცვალების საკითხავის ბოლო სანიშნეს, ახსოვს იმქვეყნად წასვლა ბაბისა...

და დარჩა როგორც შესანლობარი, უწყებახავით ვაკეცილი ფურცლების კიდე. გამახსენდება ბაბანემის მე სახსოვარი: „გწამდეს ხატ-ღმერთი, ეს ცხოვრება კიბეა, კიბე!“

***

ველარას შეგძლებ, — ცელის ქნეკას, ზვინების დადგამს, ჩემ დარგულ ხეხილს გულის დაუდრდინს ბაბი ფითრები, სამარწყვის გორზე სირბილი რომ მოგეწყინება,

მოიხედავ და... აღარ ვიქნები. — გენაცვლოს ბაბო, როგორ გელი, თვალეზბრიალაგ, წინდას ვიქნოვ და შენს აღერსში ვაგირინდები, გახურავ ბაბო, გულზე საბანს, არ გამიცვიდე, მოიხედავ და... აღარ ვიქნები... აგვინებ სანთელს, მიმქრალ კერას სულს შეუბერავ, გაგვიმლი სუფრას... სულში სევდას ჩაენისლები, ახლა შენ გასხლავ ბაბას ხეხილს, ფითრს შემოაცლი... მოიხედავ და... ისევ ვიქნებით...

***

დღეს საქართველო ხელგაწვდილი მათხოვარია... და სისხლდამრეტილ თვალებს აცეცებს... უცხო მიწაზე გახიზნულა დედა ქართველისა, უცხოს ხარკს უხდის, მაგრამ არავის უყოფს სარეცელს!

***

ცრემლი შლის მელანს, მერამდენედ დაიწყო წერა, „გველარ გხედავთო შვილო, ბავშვებს, — დედის საფერებს! სხვის აკვანს ვარწვე, — თქვენ მგონინართ, სხვის სახლს ვალაგებ... ველარ ვიოკებ ამ ყრუ ტკივილს, გულის რომ ახელებს. გაიცრიცება, წავა ჩემი ყმაწვილქალობაც... ხან დაეცემა ხან აიწევს აქ — ევროს ფასი... მერე ვიქცევი ხმაღმეპართულ იმ უტყვ აზრდილად, ზეცისკენ კრძალვით აღუმართავს რომელსაც თასი!“

***

დღეს საქართველო ხელგაწვდილი მათხოვარია... და სისხლდამრეტილ თვალებს აცეცებს... უცხო მიწაზე გახიზნულა დედა ქართველისა, უცხოს ხარკს უხდის, მხოლოდ სიკვდილს უყოფს სარეცელს!

***

ნიში ჩამოვდგაო ვიტყვ, სიბ ქვით ნაშენებ, ღვთის ხატს რას გწერ მე, გაგვკონთებულ, — რით გავამშვენებ... სანთელს დაგანთებო, გახსენებო ბაბო-ბაბათ სახელებ... საკმელს მოგუქმეგო, დავლოცავო იმათ ნავალ მთა-გელებ... ღვთის შვილთად ხეგწნით, დაწუნებულ ფიქრების ფარას გზას ვაგუყვებ, თას-შესანლობარსა, ბურ-სუფრაზე წესს დაგუყვებ... ნიში ჩამოვდგაო, ვიტყვ, სიბ ქვით ნაშენებ!

მზია ნეთაშვილი

ის მაინც მოვა, «ის მაინც ბრუნავს!»

ყველამ რომ იცნოს და ზურგი მაქციოს, ის არ მიმატოვებს ახალი წელი! მოვა და შეძლებს, რომ დედოფლად გაქციოს, უცებ დაგიაშოს ტკივილი ძველი! დე სეგდის ღრუბელმა ღრუბლისფერად შეძლების, გულს გამიხალისებს ნაკვების ბრწყინვა, კარს თოვლის ბაბუა უშიშრად შემიდებს — წუთით მაბოვნიებს დაკარგულ ცხინვალს! სატრფოს, დე, თვალები შენგან შორს გაქცეს, ცრუ სადღეგრძელოებს დღეც მოკლე ელის... ის მაინც მოვა და კვლავ მოგიადგენს მარად მარადმწვანე ახალი წელი!

ჯამბურ გოგრიჭიანი

კავკასიონის საღროშო

კავკასიონის საღროშოვ, უფალი ღმერთი გუარავდეს, მხარში უდგახარ სამშობლოს, საღ კლდეებსა და ქარაფებს... ჩემი წინაპრის სული გაქვს, ჩემი მიწა-წყლის ფერები, ხან ისე მომესურვები, ბავშვით მოგეფერები... ბებური კავკასიონის, ჯანი და წლები მოგეცეს, სიტყვა-მონაბერ სიოთი, მრავალჯერ გაგვაცოცხლებ... ქართული ადათ-წესებით, ღვარად დიოდე ქვეყანას, ჩემი სამშობლო-ედემი, მწუხრიდან გამოგეყვანა... შენს სტრიქონებში დარდი და ჩემი მამულის დვინტაა, მზედ დაჰნათოდე მადლიდან, დვთისმშობლის წილ-სვედრ მიწა-წყალს... კავკასიელთა გულ-მკერდზე, მირთისაგით დიოდე, გაუას თვალებით, ფურცლებზე, უფალი ამოგადიდეს!

მზია ნეთაშვილი

საახალწლო ელეგია

როცა ბავშვი ხელგაწვდილი მოწყალებას გთხოვს, ნუ იტყვი, რომ ღამაზად და ხვარაფრად თოვს! როცა სულით დამაშვრალთა იმედის ჭერს ახდი, მხოლოდ სიწმინდის გიდეგას როცა „კურთხეული“ ტახტი... როცა ერის წინაშეს და სიამაყეს კლავენ, მომაგლის ძვლებს ახმობენ და წინაპრის ძვლებს ხრავენ! როცა ჩრდილში დაშრეტილი, ისევე ჩრდილში ცურავს, ნუ იტყვი, რომ საქართველოს ღამაზი ცა სურავს! თეთრი თოვლი ფერდობებზე კალთებს იგლეჯს როცა, პაწაწინა მათხოვარი წყალობისთვის გლოცავს... ღმერთო, ვისთვის მომაგალშიც ხვარაფრად ითოვს, საახალწლოდ საქართველო მოწყალებას ითხოვს!

ცინიო ბაბუშვილი

ის საახალწლო სიმღერა

მენატრებიან, ვენახში ალადასტურის მტკვნები... მენატრებიან, ყანებში, დიდილოს ღურჯი ტყვერები... მენატრებიან, ბომბორა — მთები, ცხრათაგა დევები... მენატრებიან, დიბუცა და სარქველმძიმე ქვევრები... მენატრებიან, საბძელთან —

ბზით გაძევილი კვერები...

მენატრებიან, მამები — შრომით დაღლილი ხელებით... ჩემი ბაბო და პაპების — ნაბიჯი, სვენებ-სვენებით...

მენატრებიან, ურმები, თვალეზრიალა ხარებით... ყანაში თივის ზვინები, ვით, მზით ნაქსოვი კარვები...

მენატრებიან, ზედაშე ქვევრის ჯვრიანი თავები... საფერავდანიბკურები — პურები და საფლავები...

მენატრებიან ჭალები, ლიხვის იწილ-ბიწილო... თავს არ ვუტყდები, თორემ მსურს, ყოველდღე ვიკვილ-ვიწივლო...

ვერ ვნახე მისი სანაცვლო, ვინ იბოგა და ვინ ვერა, და მონატრებით აგავსე ეს საახალწლო სიმღერა!

მზია ნეთაშვილი

ღმერთო, შენ გაუთენე ჩემს ქვეყანას მშვიდობის დილა და მშვიდობის წელიწადი. მოგვეცი ძალა, რომ მუშტისხელა გულებიდან ცოდვისა და ბოღმის ღვარი ამოვიხაოთ და ძველი წლის მდინარეებს გაავტანოთ. საშოვარსა თუ საარსებოზე გადაგებულ ერს ერთმანეთის სიყვარულისა და ერთგულების დაკარგული ნიჭი გვაბოვნიე, მამული ალკვიდგინე, გაგვაჯანსაღე და გაგვაძროთელე.

შობის ღამეს სხეული ბეთლემად გვიქციე, გული — თი-ვაჩაფენილ ბაგად და ღირსი გაგვხადე ჩვენს გულებშიც იშვას უფალი. ქრისტეშობით გაბრწყინებულები უკეთესად დაინახეთ მშვიერსა და შეცივრულ უპოვრებს... იმათ სევდასაც გავითავისებთ, ვინც გოზინაყი ვერ გააკეთა და ერთმანეთი მარტო ტკბილი სიტყვით „დააბერა“.

მოყვასი გვიძრავლე, მტერიც დაგვიმოყვრე, ქვეყანა — მშვიდობით, გონება — სიბრძნით, გული — სიკეთით, ბეღელი — ბარაქით, მარანი — ღვინით, სახლი კი სიხარულითა და „პატარა“ ქართველებით ავივსე.

ღმერთო, შენ გაუთენე ჩემს ქვეყანას მშვიდობის დილა და მშვიდობის წელიწადი!

საშობაო სიმღერა

შობის ღამეს ცა ნათდება ანგელოზთა გალობით, ფანტელებსაც გული უცემთ და სუნთქავსო ქვა-ლოდიც.

შობის ღამეს ვინც არ გიყვარს, ისიც უნდა გიყვარდეს, გულში თოთო უფალი გყავს, როგორ არ გაგინარდეს?!

შობის ღამეს სიკეთე და სათნოება ვერ თვალეს, შობის ღამეს ჩავენუტოთ, ჩავენუტოთ ერთმანეთს.

საქართველოში „ვეფხვის „ეპიკლეოზა“

გიორგი ჭიქოკეფის ზოემის (ნამდვილი ამბების) მიხედვით

ვეფხვი ინდომალია და პალეოკრატის...

როგორც ირკვევა, თურანული ვეფხვი...

უკანასკნელი „ეპიკლეო“ - თბილისიდან...

ეს მასალები მეტად საჭირო და უნიკალურია...

საქართველოში ვეფხვმა ღირსეული კვალი...

მისი ბაღის ფერი იყო მცირედ მოწითალო...

საქართველოში ვეფხვის შემოსვლა - მოპოვების...

და ლეოთურ ცხოველად - ტოტემად აღიარებას...

ნეტა შენ მაგვიგონებდე შეილი მოგვეკლა...

ნეტა ისე ჩვენი ხანლი დაგვეწვება...

ნეტა ჩვენი დედ-მამა დახოცდილიყო...

ისე ჩვენი თავი მოგვეკლა ა.შ.

ე. ვირსალაძე - ქართული სამონადირეობის 1964 წ. გვ.27

საქართველოში ვეფხვის შემოსვლა - გავრცელების...

მოყმისა და ვეფხვის შეხვედრის ადგილი...

კლდეები ჩამოინგრინეს, შტონ დაიღვწინ ტყისანი...

მოცემის საფუძველზე ბალადის გავრცელებას...

ყურაულები, ძმები ცხოვრობდნენ...

ხნაგდნენ, თიბდნენ და თესავდნენ...

ქვემო და ზემო უბანსა...

აქ ვეფხვი კაციჭამია გადმოსვლილი...

„ხარხოსა“, თორმეტი კაცი მოეკლა...

გერგინ უგლიდა ახლოსა...

ამ არემარეში და-ტრიალებულ დიდ ცოდვებს...

ერთ დღეს, აქვე, სოფელ ლულში მცხოვრები...

„იდედე შენ ბაადურო, მხარახსნილი, მეომარო...“

მორიგე ღმერთს შემაგდრო, შენი ძალაც მომანხარო...

კაცი-ჭამიისგან ვისხნა, შენი ყმანი, შენი მხარე!

მოკლედ, ამავე გზაბაწარს აჭვია და ნახო-ლარში...

მეგლამ გამოვიღისა უშინად ჩასახა ვეფხვს...

აქვე მდებარე სანება-ცროლის მთა გადავლო, არხოტის...

უთავრესი კი ის არის, რომ მრისხანე ვეფხვის...

„ვეფხვისა და მოყმის“ ბალადის 17-მდე სხვადასხვა...

ალექსი არაბული ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი.

მოყმა და ვეფხვი

მოყმემა პირშიშველადა შიბნ გაიარნა კლდისანი...

შადგარდა ვეფხვა ნაწოლსა, დრონ იყვნეს შუალმისანი...

კლდეები ჩამოინგრინეს, შტონ დაიღვწინ ტყისანი...

ფოლკლორული მასალებიც, სვანეთსა და ხევსურეთში...

ამორჩევითობა ლეოპარტს ნაკლებად ახასიათებს...

ვაჭკაცურად შემახვედრე, დამილოცე მკლავიც, ხმალიც!

შემდეგ თავის-ჩაჩქანი დაიხურა, „მკლავნი გაიმამაცურნა“...

საქართველოს 164 სოფელი მთლიანად გაუკაცრიელდა!

მთის პრობლემასთან და პრობლემის გადაჭრის გზებთან დაკავშირებით „ქორთიარდ მარიოტში“ სპეციალური კონფერენცია მოეწყო. კონფერენცია სახელწოდებით „შ შ საქართველოს მთა“ „დემოგრაფიული აღორძინების ფონდის“, რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს, პარლამენტის რეგიონული პოლიტიკისა და თვითმმართველობის კომიტეტის ორგანიზებით ტარდება.

კონფერენციაზე განიხილეს მთაში შექმნილი ეკონომიკური მდგომარეობა და დემოგრაფიული პრობლემები. ორგანიზატორთა თქმით, 2002 წლის მონაცემებით საქართველოში 164 სოფელი მთლიანად გაუკაცრიელდა, ხოლო 152 სოფელში 10-10-ზე ნაკლები კომლი ცხოვრობს. ამ სოფლების უმეტესობა მთიანი სოფელია, ასევე უმძიმესი მდგომარეობაა საზღვრისპირა ზოლში, რომელიც თითქმის მთლიანად არის დატოვებული მოსახლეობისაგან. საუბარია ასევე ერთიანი დოკუმენტის შემუშავებაზე, რომელიც მომზადების შემდეგ კანონპროექტის სახით წარედგინება პარლამენტს.

ლონისძიებაში მონაწილეობას იღებდნენ მთავრობისა და პარლამენტის წევრები. მთის პრობლემების გადაჭრის მიმართულებით, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია მეორე ხელისუფლებას საკუთარ წინადადებებსა და მოსაზრებებს სთავაზობს. ამ თემაზე პატრიარქის სპეციალური წერილი „ქორთიარდ მარიოტის“ კონფერენციაზე წაიკითხეს.

გულითადად მოგესალმებით დღევანდელი შეხვედრის ორგანიზატორებსა და მონაწილეებს და გამოვხატავ ჩემს მადლიერებას მთის პრობლემების წინ წამოწევის გამო. ამ თემაზე გასულ წლებში არაერთხელ აღმინიშნავს ჩემს ქადაგებებსა და ეპისტოლეში, მაგრამ სამ-

წუხაროდ, შედეგი არ მოჰყოლია. ვიმედოვნებ, ეს კონფერენცია, ქმედითი ღონისძიებების საწყის ეტაპად იქცევა. ყველას კარგად მოგეხსენებათ, რომ პირველ რიგში, საკანონმდებლო ცვლილებებია განსაზოცილებელი და

სამუშაო ადგილები შესაქმნელი, რომ ხალხი დაინტერესდეს და მთისკენ იბრუნოს პირი. ვინ შეიძლება დასახლდეს აღნიშნულ რეგიონებში? პირველ რიგში, უნდა ვეცადოთ, რომ ადგილობრივი მოსახლეობა დაბრუნდეს და თუ ამას ვერ

დგე) მშობლების მზრუნველობა მოკლებულ იმ ასალგაზრდებს, რომლებსაც 18 და მეტი წელი შეუსრულდა და რომელთაც აქამდე მოქმედი კანონმდებლობით, ფაქტიურად, ქუჩაში წასვლა უწყევთ. შეიძლება ვიფიქროთ იმ ოჯახებზეც, რომლებმაც გაჭირვების გამო დაკარგეს სახლ-კარი და ღვთის ანაბარად დარჩნენ. ასევე სასურველია, მთის დაუსახლებელ ტერიტორიებზე მოეწიოს მიმაგრების ადგილები, რომ შედარებით მსუბუქი დანაშაულის მქონე ადამიანებმა მოხადონ სასჯელი და თავისი შრომით წვლილი შეიტანონ მხარის აღორძინებაზე. რა თქმა უნდა, წინადადებები სხვაც ბევრი იქნება და ალბათ გაცილებით უკეთესიც, რაც ფრიად სასიხარულოა ჩვენთვის. მთავარია, რეალური ნაბიჯები გადაიდგას, რომ ქვეყანა დაცარელებული მთიდან გამოძინარე, უმძიმესი შედეგებიდან ვინსნათ. ეკლესია მზად არის, შესაძლებლობისამებრ გვერდში დაუდგეს ამ საქმეს და თავისი წვლილი შეიტანოს საქართველოს გადარჩენაში. ღმერთმა დაგლოცოთ ყველანი, ღმერთმა ააღორძინოს და გააძლიეროს საქართველოს მთა და ბარი, — აღნიშნავს საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი.

მივაღწევთ, პირობები უნდა შეიქმნას, თუნდაც მათი ნახევარწლიანი მომთაბარე ცხოვრებისათვის. ანუ ნაწილობრივი დაბრუნებისათვის მიტოვებულ ადგილებში. კარგი იქნება, თუ დავასახლებთ (წინასწარი მომზადების შემ-

დავასახლებთ (წინასწარი მომზადების შემ-

გორა ხარანაული

უმეგებრა უოთა ნიშნინანიქსთან

იყო მეოცის 81.
ვიყავ თვრამეტის
გგლეჯდი ავშარებს.
წამოიმართე ბაჯაღლო მკერდით
და მიგზგდი დღემდე
რად ვერ წაგვშაღეს!!!
როგორც მთაკაცია,
როგორც ზღვა კაცი,
მეზერდი და სიტყვის
თქმა არ მადროგვი.
„მთხოვე რაც ვინდა!“
როგორც ზღაპრებში
სწვევიათ ხოლმე
კეთილ ჯადოქრებს!!!
...წყვდიადს გუყვიფ
და ნათელს გუგალობ,
გკვდები და ჩემს თავს
ესტირი თაგადგვი.
და მე მართოსულს,
და მე უგვაროს,
მომეხვიე და გამათამამე!!!
წამოვგედ ფიქრით,

მოემეზე, ვეფხვზე,
სიცოცხლე მექცა
კვირფას სამიხნედ,
მტრული სამყარო მეკიდა ფეხზე.
— მე შეგზვდი უოთა ნიშნინანიქს!
უზემოესით ხარ ცვარნამული,
შენ ხარს აღნიშნულს
ნიშნით დგთიურით,
კითხვას გიბედაგს ხარანაული,
„რას ნიშნავს ყოფა
ამქვეყნიურია!!!!“

მაშასაღამე

მე ვაკვირდები ადამიანებს,
მაშასაღამე ღმერთს ვაკვირდები!
და ამ სიცოცხლეკელაპტრიანებს
სულში ეზრდებათ
რწმენის კვირტები!
ცხრა მთავრენილი გადავიარე,
ცხრა ქარაშოტი
გულის დამზვრელი.
მე ვუბრაზდები ადამიანებს,
— ადამიანში მხეცს ვუბრაზდები!
თვალეებს ვუჩოქებ ბადაგიანებს,
გაწვდენილი მაქვს
მზისკენ ხელები.
მე ვეფერები ადამიანებს,
მაშასაღამე ღმერთს ვეფერები!!!

ლექსი

ვისთვის რა არის ლექსი არ ვიცი...
ვისთვის გართობა არის მახათით...
ვისთვის შეგებაა, ვისთვის ხალისი...
(უფალიმც იყოს შემწე მაგათი!)
მეც, ან, საიდან უნდა ვიცოდე,
„ქვეს“ „ზე“ კვირტივით
რად აქვს მისკენილი,
უნდა ვიცოდე მაშინ სიცოცხლე...
უნდა ვიცოდე მაშინ სიკვდილი...
დრონი მტანჯავენ შუაღმისანი,
იქნებ ოდესმე ნისლიც განიბნეს,
გულს რომ გაივლის
ლექსი ის არი,
და უამრავი ეკლით გაირბენ!!!!!!

ამერიკა

როგორ მივიღო ლენცოფა ვაზად,
ვით წავწვდე ლუკმას ცოდვილს
და არამს!
დანაბირები ხად არის ვაჟავ,
რად არ მოადგნენ სამასნი არაგვს?!
ნეტავი უოთავ! არ იწვის ცა რად,
გამზრდელს ვაზრდილი
რატომ არ ინდობს!
რატომ დავირჩა მამული ცალად,
რად დაავიწყდათ „არაბს“
და „ინდოს“?!
ხად არის ლადოვ,

რომ მოჰგავს ხვითოს,
ნატვრისთვლიანი რად
გქექავ ნაგავს,
დაუფჩენია ლაშ-ხახა პითონს,
ჯერ არ გაგუდულს,
ჩემს მამულს ყლაპავს.
მინავ! მის გულო,
ნულარ მეძახი!
ვერ ვავსვდი
შენი წყლულების მკვრელი,
წევს ამერიკა შლეგი მეძავი,
ჩემი ლამაზი სამშობლოს მკვლეელი.

წუნქლაც...

„ჩახეკოს ბიჭი ვადაჯუბა...“
ანზორ აზულაშვილი
ერთი ქართველი ვაჟკაცი
დაბადებულა წუნქლაც...
მთვარეს ჩაუსვამს კალთაში,
მზემ, თურმე ნანა უმღერა...
მოჯარებულან ჭახჭახით
ვარსკვლავნი, შუქურ-შუქურნი...

წყალმა წყალს ამცნო,
ქარმა-ხეს,
ღამეც განიქრა უკუნი.
ნათლია! აბა, ნათლია! —
ჩქარა, ლამაზი სახელი!
მაგრამ, სახელში რა ყრია?
ვითომ რას მოგვცემს სახელი?
წამოდგა ბაბა აბრია,

ჩამოვიარცხნა თმა-წვერი, —
ვანა ცოტანი გვინახავს
ხალხთან პირშერცხვნილები
დავითი... ვაჟა... ვახტანგი...
ტარიელ-ავთანდილები?
აბა, რა ძალუძთ სახელეებს?
სახელეებისგან რას ელით?
სახელს ვაჟკაცი ამშვენებს,

ღაჩარს ვერ შეცვლის სახელი!
თქვენ კაცად კაცი თქვით, თორემ
ეძახონ, თუნდაც... სესია!
თღონდაც ისე იცხოვროს,
როგორც
ვაჟკაცის წესია!
გზინა ჩხეტიანი

მედიცინა

გულოცავთ დაბადების დღეს:

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქტორს – **ალექო ასლანიშვილს** და მის მოადგილეს **სპარტაკ ქობულაძეს**.

*

თვალსაჩინო მწერალს, ნოველისტს – **გულო კობიაშვილს**;

*

აღმოსავლეთმცოდნეს, გამომცემელს – **ბორა ღვინიაშვილს**.

*

თვალსაჩინო პოეტს – **ირმა მებურიშვილს**;

*

ფილოლოგს, მთარგმნელს და საზოგადო მოღვაწეს, ეროვნული მოძრაობის თვალსაჩინო წარმომადგენელს – **ციური ქიტოშვილს**;

*

უნიჭიერეს ფილოლოგს, სახელოვანი ოჯახის შვილს – **იზა ბარამიძეს**.

*

თბილისის 147-ე სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის დეკანოზი **პედაგოგს** – **ნანა ინჯიპირველს**.

*

ჟურნალისტსა და საზოგადო მოღვაწეს – **ლილა არჩვაშვილს**.

*

სახელოვანი ვაჟაკის, ხევსურეთში დაღუპული პოეტისა და ჟურნალისტის – **ზურაბ ჯავარიძის** ვაჟიშვილს, **სტუდენტს** – **ზურაბ ჯავარიძეს**.

*

შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრალური ინსტიტუტის კურსდამთავრებულს და ულამაზეს ქალბატონს – **საითუნა აზრუშვილს-ჯაჭვამის**.

*

თელავის რაიონის სოფელ ფშავლის მკვიდრს – **ლუბა რამაზაშვილს**.

კვილსკავი!

გაზეთ „კავკასიას“, მის სარედაქციო კოლეგიას, მთავარ რედაქტორს, ცნობილ ჟურნალისტს და მწერალს, ქალბატონ იზა ჯაჭვამის და გაზეთის მრავალრიცხოვან მკითხველს გილოცავთ შობა-ახალ წელს! გისურვებთ წარმატებებს, ბედნიერებას, სიხარულს, ახალ-ახალ გამარჯვებებს ჩვენი ქვეყნის საკეთილდღეოდ!... დაე, ეს წელი ყოფილიყოს საქართველოს გამთლიანების, გაძლიერების და აღმავლობის წელი! დაე, ამ წელს თქვენთვის და თითოეული ქართველისათვის, საქართველოს ყველა გულშემატკივრისათვის მოეტანოს დიდი ბედნიერება, სიყვარული და სიხარული, ზვავი და ბარაქა!... იხარეთ, მრავალჟამიერ!

ბადათერ არაბული,
საქართველოს მწერალთა კავშირის თანათავმჯდომარე,
ჟურნალ „ცისკრის“ მთავარი რედაქტორი,
გალაკტიონ ტაბიძის პრემიის ლაურეატი

ღიხუბისა და სიყვარულის პოეზია

საქართველოს ჟურნალისტთა შემოქმედებითი კავშირი, გაზეთ „კავკასიის“ დამფუძნებელს, გამომცემელსა და მთავარ რედაქტორს, ნიკო ნიკოლაძის, გაბრიელ ჯაბუშვილის, ვაჟა-ფშაველას სახელობის პრემიების ლაურეატს, საქართველოს დამსახურებულ ჟურნალისტს, საპატიო ჩარგულს და სხვა დიპლომების და ჯილდოების მფლობელს, ჩვენს ძვირფას კოლეგას – იზა ჯაჭვამის, და მის სარედაქციო კოლეგიას, ულოცავს დამდეგ ახალ – 2015 წელს და უსურვებს ჯანმრთელობას, ბედნიერებას, შემოქმედებით წარმატებებს, საქართველოს მთიანეთისადმი სიყვარულსა და უსაზღვრო ერთგულებას, რომელიც ახასიათებდა და დღესაც ახასიათებს „კავკასიის“ რედაქციის ჟურნალისტებს.

ასევე დიდი სურვილი გვაქვს, რომ მათ კიდევ უფრო მეტი წვლილი შეიტანონ საქართველოს ღირსებისა და სიამაყის მთებში მცხოვრები ქართველი ხალხის კულტურის, ტრადიციების შენარჩუნების, მათი რთული და ძვირფასი ოჯახური პირობების გაუმჯობესებაში და დამგრებამში. ქართული მთის ბუნებისა და ტერიტორიების შენარჩუნება, არა მარტო საქართველოს აღორძინების წინაპირობაა, არამედ ცივილიზაციის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი და აუცილებელი მოთხოვნა.

კამელბ გვიბა,
საქართველოს ჟურნალისტთა შემოქმედებითი კავშირის თავმჯდომარე

გაზეთ „კავკასიის“ მთავარი რედაქტორის იზა ჯაჭვამის!

იზა, ჩემო მეგობარო, ადამიანებო, სახალწლოდ, სიკეთეს უსურვებენ ხოლმე ერთმანეთს და მეც, დამდეგი, 2015 წლის წინა დღეებში მინდა სამშობლოს კეთილდღეობა, ჯანის სიმრთელე და „კავკასიის“ დღეგრძეობა გისურვო... ან, აბა, რა არის გასაკვირი იმაში, რომ ადამიანისთვის, ვისთანაც შენი ცხოვრების განუმეორებელი და ულამაზესი დღეები გაკავშირებს, ყველაფერი საუკეთესო გემეტბოდეს?!
სუწველ შენ გამახსენდი და ბარისახოს. შტატილის, ყვარლოს, ლენტეხის დღეები მახსენებოდა კიდევ დამარის გორზე სამგზის „მადგომა“ და სული სითბოთი გაშვებო და მაინც, ყველაზე მეტად შენი მშობლიური ფშაველი, უდღემამოდ დარჩენილი, მოწყვნილი – ჩვენი სტუმრობით ახმინებულ-გახარებული სახლი და იქ გატარებული სევდიანი საღამოები მათობს...
ადამიანების სიყვარული და სითბო არ მოგკლავდეს არასოდეს, ჩემო ქვეყნის ჭირისუფალო, ჩემო მეგობარო!

მარინე თამთუშანიძე

წარმატებით ევლოს „კავკასიას“

ჩემს საყვარელ გაზეთს, მის რედაქტორსა და სარედაქციო კოლეგიას ვულოცავ შობა-ახალ წელს! ფეხბედნიერი ყოფილიყოს 2015 წელი თითოეული ჩვენთაგანისთვის! წარმატებით ევლოს გაზეთ „კავკასიას“, იგი ხომ იმერ და ამერკავკასიელთა უსაყვარესი გამოცემაა, მათი იმედი, გულის დარდების გამზიარებელი, გულშემატკივარი და პრობლემების ქვეყნის მთავრდამდე მიმტანი. მრავალჟამიერ, „კავკასია“!

ლილა არჩვაშვილი

<p>დამფუძნებელი, გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი იზა ჯაჭვამი</p>	<p>რედაქტორი ლაშა-გიორგი პრავეიშვილი</p>	<p>სარედაქციო კოლეგია: დიანა გიგიაძე, ივანე წიკლაური, ჯუმბერ გოგრიძიანი, რეზო კობიაშვილი, გიორგი იჩუაძე, ნუგზარ ილიძე, ლევან ცალუელაშვილი, მარინე თქეთუმანიძე, ნატა ბორჩაშვილი, ლეილა არჩვაშვილი, გულო კობიაშვილი, გონა ხარანაული, შოთა ხეთაგური, ომარ მარუქაშვილი.</p> <p>გაზეთი არ გამოხატავს არც ერთი პოლიტიკური პარტიის ინტერესს, ავტორები თავად აკმაზნ კასუს მასალაზე შეტანილი ფაქტების სისწორებას, ავტორთა მოსაზრებები შესაძლოა არ ეთანხმებოდეს რედაქციის პოზიციას. გაზეთიდან მასალის გადახვევაზე რედაქციისთან შემთხვევითად დაუშვებელია.</p>	<p>მისამართი: კოსტავას ქ.№14 ტელ: 2-52-16-38 599-79-76-13</p> <p>დაკავშირების კობა ბედოიძის დისანცენტრში www.bedoidze.site.ge</p>
--	---	--	---